

KARSIKKOKIVET VAINAJIEN MUISTOKIVIÄ

3

Karsikkokivet – memorial stones for the deceased

Savossa ja Karjalassa tehtiin vielä 1930-luvulla vainajalle karsikko. Se tehtiin yleensä kuuseen tai mäntyyn katkaisemalla siitä latva tai oksa. Puuhun hakattiin myös vainajan nimi tai nimikirjaimet, syntymä- ja kuolinvuosi sekä risti. Vainajan karsikko voitiin merkitä myös kiveen tai kallioon.

Näiden puiden, kivien ja kallioiden luona ruumissaatot pysähtyivät. Paikalla syötiin, juotiin, otettiin jopa viinaryppy sekä laulettiin virsi vainajan kunniaksi. Karsikoiden luona odotettiin myös kirkonkellojen soiton alkamista, minkä jälkeen jatkettiin matkaa kohti kirkkoa.

Karsikkopuut ja karsikkokivet kuuluvat esikristilliseltä ajalta periytyvään vainajakulttiin, johon liittyi suvun vainajista huolehtiminen. Vainajista huolehtimalla haluttiin varmistaa, etteivät vainajat puuttuisi suvun elossa olevien jäsenten jokapäiväiseen elämään. Karsikon tekeminen oli myös elämän tärkeän käännekohtan siirtymäriitti. Suvun kuollut jäsen merkittiin siirtyneeksi vainajien maailmaan tekemällä merkki puuhun tai kiveen.

Nykyisen Kerimäen alueella on kymmenkunta karsikkokiveä, joista merkittävimmät sijaitsevat kirkonkylän lähellä Karsikkokiventiellä ja Kinnarahossa, Kuokkalassa ja Silvolassa. Toroppalan Itikkakallio on esimerkki kallioon hakatusta karsikosta.

As late as in the 1930s, it was common in Savo and Karelia to make a memorial tree for the deceased. It was usually done by cutting the top or a branch of a spruce or a pine. The name or the initials of the deceased as well as the dates of their birth and death were also cut on the tree together with a cross. This could also be done on a stone or a rock.

The funeral procession stopped at these trees, stones and rocks. People ate, drank, even took a pull at a bottle and sang a hymn for the deceased. These were also places where people waited for the sound of the church bells to start, after which they continued their journey to the church.

Memorial trees and stones belong to a burial culture deriving from the pre-Christian era. It was a part of this culture to look after the family of the deceased. By taking care of the family, people wanted to make sure that the deceased wouldn't interfere in the daily lives of the living members of the family. Making a memorial tree or a memorial stone was also a transitional rite of an important turning point in life. The mark on a tree or a stone indicated that a deceased member of the family was now part of the world of the deceased.

Nowadays there are about a dozen memorial stones in the area of Kerimäki. The most significant ones are situated near the parish, along the road of Karsikkokiventie and in Kinnaraho, as well as in Kuokkala and Silvola. An example of a memorial mark cut on a rock can be found at Itikkakallio in Toroppala.